

San Francesco vo Assisi

Haüt atz 4 von bimmat/otóbre vaírtma San Francesco azpe patróno von Beleschlánt. Umme di djardar 1224 – 1226 azpe di stórdja lirnt, hattar geschríbet in Kántiko vo kreatüre. Dítza gesinga iz gebortet azpe a prósa ritmika pittar musika o, ma disa in di zaitn iz gánt vorlórt. Dar kántiko iz eppaz vor alle di zaitn, un redetar no haüt, seánka azzar drinnhatt

sachandar von Alt Testamént. Dítza gepéta gedenkht in salmo 148 un in kántiko von drai djungen in puach vo Daniele. 'Z iz a löde in Gottarhear, vor allz daz sèll boda lebet in kòsmo. Da, 'z mensch un di natür stèllnse vür pittn soi kreatór. Sidar her 800 djar vo dítza geschräiba, nia azpe est di earde mocht rèchtn pinn laüt bodase lem, vorgèzzante vil vert von Höacharste.

Dar Kántiko vodar sbestar sunn un von pruadar mã

Dar Höacharste, dar sèll boda allz mage, guarar Gottarhear doi soinda di lödn, di glórdja un dar onór un alla di baige.

Diar alümma, dar Höacharste, dítza makma khön vo diar, un vo niamat ándarst.

Sai lodárt, oh moi Gottarhear, vor alle di kreatürn, úbaralle vor di sbestar sunn, bodaz prínk 'z liacht von tage bodaz laüchteget asó schümma izze di sunn boda glóstart un laüchteget: vo diar, dar Höacharste, schaugetze auz.

Sai lodárt, oh moi Gottarhear, vor in pruadar mã un di stèrn: in hüml hastose gemacht, sèmm bosa schainen, schümma un pretziósate.

Sai lodárt, oh moi Gottarhear, vor in bint un in air, vor di bolkhnen, vor in hoatar hüml un vor alla di zait bodo gist zo leba doin kreatürn.

Sai lodárt, du moi Gottarhear, vor sbestar bazzar, bobar nützan, umile, pretziósate, sauber.

Sai lodárt, oh du moi Gottarhear, vor pruadar vaür, bodaz laüchteget di nacht: asó kraif, schümma, starch un spinnar.

Sai lodárt, oh moi Gottarhear, vor únsar muatar earde bodaz untarstútt un govèrnart un bodaz macht aulesan vil frukte un vil ándre roasan un gresar.

Sai lodárt, oh moi Gottarhear, vor di sèlln boda vorzáng in doi libe un haltn auz in beata patirante. Sealege bartnz soín di sèlln bodaz auzhaltn in patze vo diar bartnsa soín inkoronárt.

Sai lodárt, oh du moi Gottarhear, vor únsar pruadar dar toat von laip, khumma mensch magen inkian. Schaubolau in sèlln boda bartn stèrn in di toatsünt. Sealege di sèlln bodase vennen in doi geböll nicht dar toat magen túan.

Lodärten un baigeten un khótt vorgèll 'z Gott in Gottarhear un servírtén pitt groaza umiltá.

A.G.

Di stórdja vo Chiara

Vor a par bochan pinne gánt al cinema z'sega an film boda hoast "unposted", ke, tradúrt azpe biar bóllatz muanen "nèt khótt". Dar film iz quási an documentario boda redet vo diasar diarn, boda hoast "Chiara Ferragni", un vo soi lem. Si iz gebortet a Cremona 'z djar 1987, soi tatta iz a dentista un soi mámma a scrittrice un si hatt zboa sbestarn boda hoasan Francesca un Valentina. Si hatt gimacht in Klassischen Liceo, hèrta a Cremona, un dópo izze gánt zo studjára rècht a Milán, ena però zo riva di universitát.

All'inizio von film rensa vo bia allz iz ágiheft. In di earstn djar 2000 Chiara hatt ágiheft zo macha di earstn tritt in di bèlt vo dar moda un zo lega di earstn foto at internet un 'z djar 2009 túatze offe in earst blog, ke 'z iz a sait at internet, boda hoast "The Blond Salad" ("Da Biondate Salát"), 'z hoast asó umbrómm si iz bióndat un umbrómm in a salát izta drinn a migele alla dar sórt. Balse iz gest ná zo pensára in nám hebatzen gibóllt hoasan "The Blond Pizza" odar "The Blond Pasta", ma alla fine hattze detzidart asó. All'inizio in diasan blog hattze kontárt solo soi lem.

Dópo però hattze ágiheft zo lega foto vo ágilega, azpe konsótt, franéln, schua un ándarst o, un soi sait at internet iz khent a groaza quelle vo gélt, boda hatt fatturárt an hauf sólde. Si hatt ágiheft zo khemma hèrta mearar famósat un asó hattze detzidart zo trasferírase a Los Angeles, in America. 'Z djar 2016 oltre zo macha vil pubblicità in televisióng, izze khent studjárt in di Harvard Business School, an universitát a Boston. Chiara hatt o fondárt a linea vo ágilega, boda hoast "Chiara Ferragni Collection", un azpe simbolo hattze an oage. Pitt disan lógo hattze offegitánt boténg in da gántz bèlt, in Francia, America un sinamá in Giappone. In di lestn djar izze khent hèrta mearar seguírt at Instagram, a social network, bo ma mage leng foto vo baz ma túat odar vo bo ma geat. In diasan momént hattze 17.4 mildjü laüt bodar nágian.

In film kontárnsa o bia, 'z djar 2016, hattze gikhennt in kantánt Fedez. Di zboa hám gíhatt an sunn, boda hoast Leone Lucia Ferragni, un iz gebortet atz 19 von marzo von djar 2018, a Los Angeles. Da lazzan seng o bia, in 1 von setémber 2018, soínsase boráret in a

khlumma statt in Sicilia, pitt bintsche invidárate. Allz però iz khent gilatt seng at Instagram, azpe soi gántze lem. I moch khön ke dar film hattmar givállt abastántza, ánka azzar iz gest a migele in konfusióng, umbrómm da soín gánt durch un her in di zait. Dar iz però síchar gest vil interessante umbrómm i hán gilírt vil náuge sachandarn bode nèt hán gebizt.

An gruaz,
Samuel Pedrazza

A schäülana stadjóng vor di moto afti Hoachebene Kartza vil toate aft únsarne beng

Durante la bella stagione sono tantissimi gli interventi della macchina dei soccorsi del Trentino, purtroppo anche sull'Alpe Cimbra e sul vicino altopiano di Asiago. I carabinieri delle stazioni di montagna tracciano infatti un bilancio dell'estate appena trascorsa: diverse sono state le richieste per incidenti stradali, molti dei quali anche mortali. Nei weekend e nei periodi di maggior afflusso, le varie sezioni di polizia locale hanno infatti intensificato i controlli sulle strade, in particolar modo le strade panoramiche che portano ai passi dolomitici, meta di tanti appassionati delle due ruote.

Azpe schiar hèrta in dise lestn djar, haür o 'z bèttar iz gest allz ummaz schümma un dar summar afta Zimbar Hoachebene iz gest barm vor a lónga baila. Vil laüt hám defátti nèt gibóllt stian inngispèrrt da huam un asó

únsarne pèrng soínse bidar givúllt pitt turístn. Ummar pa beng hattma bokhent an hauf aute un ploaz moto, ma dar schade iz gest ke 'z soinda nèt gimenglt di schäülan intschidéntn o. Da sèll bodase iz ná zo spèrra iz

gest defátti a schäülana stadjóng afti beng vodar Hoachebene vo Lusérn un Lavróu. Si iz ágiheft pinn earstn tang von lángez vo aprile, balda a taútschar iz gánt zo giriva untar an auto, gianante nidar pa Las. Ána zo khenna girècht in bege hattar givánk kartza bait a khear, ma hintar izta gest an auto ná zo khemma aubart boda iz nèt gest guat zo fermárase ána zo pókhanen. A par kilómetre dópo di Vesandar zuar Slege, afti khear boma geat zuar dar khear von Frattn, soínsa gest zboa di intschidéntn in mindar baz a boch in mánat vo

agosto, hèrta pittar moto: a bóttta a mánn pitt poade di schínkh vorprócht un laí darná a pua boda hatt givánk an schäülander stroach in khopf mékkante zuar in guard rail. Hèrta auz pa bege vo Slege ándre zboa motorredar anvétze soín gánt zo mékka pittar moto hi in an kámion von gihúlt. Eppaz pezzar iz gánt in an baibe boda, a par tang spetar, in Vesán pinn reng un pinn nebl iz nímeár gest guat zo redjra in auto, gianante ar a bege. Di pompiarn hám gimocht auhakan gántz di makina zo zíagase auz. Baz magatma túan zoa atza únsarne

beng vo pèrge magatn soín síchar vor alle? Síchar berda geat pittar moto odar pinn auto mochat hèrta stian au pinn oarn un gian

laise, úbarhaupt in di sèlln mánat vo summar balda soín vil laüt ummar pa beng.

AVT

Lai eppaz z'èzza... un z'stola

Inar bóttta di famíldje atz Lusérn hám nèt gehatt vil, sa hámse gemocht kontentárn pitt bintsche nicht.

Di khindar hám hèrta gemocht èzzan daz lestéssege un zèrte vert soínsa gest próprio stúfo un saur.

Ogni tánto soínsa gánt in di botége von Édar zo khoava a par a bómbele odar pitt zen lire lai a löffe crema al cioccolato zo lega atz proat.

Vil vert dítza hatze getrakk persin zo stola un benn sa hám gemak soínsa gánt un hámz genump bo 'z iz gest.

Da hám ágeheft ka lángez z'stola 'z holtz afti khèst von laüt zo boróata in marzo.

Di puam, gianante ummar pa lánt, hám augenump a par an ast atti bóttta von aníaglan khast un asó, laise laise, hámse augemacht soi schümma haüfle.

Dópo izta khent dar summar un pinn sèll hámnda ágeheft zo khemma di earstn maráskng.

Di khindar alóra soín gánt alle pittnándar, diarnen un puam o, zo nemmase abe von élbarn von tetschnar.

Fra alle dise khindar izta gest di nevóda von padrú von élbarn, un benn sa soín gest nidar disar padrú hatten nágeschikt 'z hüntle zo traibase vort.

In tage darná 'z diarnle iz gánt zo venna in tatta nidar in di bèrkstatt, un sèmm hatze gevuntet in zio o.

Dar mánn iz gest próprio zorne un hattar khótt azze schaubolau neméar zo giana nidar zo stola soíne khèrschan.

'Z diarnle hatt subito khótt ke iz izta nèt gest, ma dar mánn iz gest síchar: dar hunt hatt neméar gepèllt umbrómm dar hattze darkhennt.

Auz pa lánt, nidar ná in háusar, di laüt hám gehatt a par an albar vo froumen un di khindar hám gebóllt stoln di sèllnen o.

Alóra soínsa gánt zo schúttla di élbarn un hám abegemachtvalln alle di raivan froumen.

Dítza hám saz getánt boll z'èzza di froumen ma mearar umbrómm di laüt hámnen nágelóft z'straita un se soín inkhánt azpe az berat gest a spil.

Zèrte laüt, zoa azzasen nèt vorttrang di khindar, hámse abegenump no benn sa soín gest grümma un hámse gelekk zo raiva inn in hóbe un dópo, vil vert, hámse gevuntet vaul o.

Ka herbest invétze di khindar soín gánt z'stola di rebra un di khabas un benn sa no soín gest vür pinn khüa námp in ékkar au kan Hüttn, hámse gestolt di patátn o.

In sèlln schäülan tang nebl vo settembre, hámse ágezüntet 'z vaür un gelekkse zo khocha inn in di èsch, asó zo haba eppaz z'èzza.

Apparúmmaz hatt persin gestolt zúkkar un smaltz dar mámma un gemacht in zúkkardórtz un bi guat 'z iz gest!

Anna N. N.